

til Lov om Fæstegodsets Overgang til Selveiendom.

Formanden: Det vil erindres, at det er de tvende foreliggende Forslag til Dagsordener med de dertil stillede Ændringsforslag, der ere under Forhandling. Jeg skal give Ordet til den ærede Ordfører.

Ordføreren (Ussing): Udvalgets Fleertal har ikke kunnet Andet end føle sig noget overrasket over den Erklæring, vi igaar modtog fra den høitærede Indenrigsminister om, at Ministeriet maatte betragte Vedtagelsen af den af Udvalgets Fleertal foreslaaede Dagsorden som uforenelig med Regjeringens Forbliven paa sin Plads, og jeg kan heller ikke sige, at den Motivering, hvorved den høitærede Minister kom til dette Resultat, egentlig forberede os synderlig paa samme.

Den høitærede Indenrigsminister rettede først nogle angribende Bemærkninger imod den Opfordring, hvormed Udvalgets Fleertal har sluttet sit Forslag til en Dagsorden. Naar Fleertallet i Dagsordenen har opfordret Regjeringen til at underkaste de paagjældende Forhold en omhyggelig Undersøgelse og at tilvejebringe et udførligere statistisk Materiale end det, der nu foreligger, saa fandt selv denne i vore Dine temmelig beskedne Opfordring ikke Naade for Ministerens Dine, og det uagtet vi endog udtrykkelig have tilføiet, at vi ikke begjærede, at det skulde skee paa anden Maade end ved Hjælp af de Midler, der staae til Regjeringens Raadighed, saaledes at vi derved have udelukket Alt, hvad der kunde synes at indeholde en Fordring om, at Regjeringen skulde gaae udenfor, hvad den paa nogen Maade kunde ansee som hørende under dens Competence, og uagtet den høitærede Indenrigsminister endvidere selv senere i Løbet af sit Foredrag igaar erkjendte, at det virkelig vilde være godt, om de statistiske Oplysninger, som vi ønskede, eller at idetmindste en Deel af dem, bleve skaffede tilveie, idet han med Hensyn til nogle af mig omtalte statistiske Meddelelser fra en tidligere Tid nævnte, at det vilde være særdeles ønskeligt, om man kunde faae saadanne ogsaa for en senere Tid. Men hvad den høitærede

Indenrigsminister fandt at erindre mod den nævnte Opfordring, indskrænkede sig da egentlig ogsaa nærmest til det, som han meente maatte kunde ligge bagved samme. Bagved denne Opfordring om at indhente Oplysninger ligger jo imidlertid intet Andet end det, som ligeledes staaer udtrykkelig i Dagsordenen, nemlig en Opfordring endvidere til Regjeringen om efter Udfaldet af Undersøgelsen at tage under Overveelse, om nye Lovbestemmelser maatte kunne træffes til at modvirke den af Udvalgets Fleertal omtalte Utilbøielighed til at sælge, hvilken Regjeringen jo efter sin hele Stilling til denne Sag ligesaa meget beklager som Fleertallet. Naar den høitærede Minister i Anledning af denne Opfordring vendte sig til den Motivering, der er given af samme i Betænkningen, og fremhævede som en Indvending, at det deri var udtalt, at, hvad der burde arbeides hen til, var ikke Salg, fremkaldte ved Tvang, men Salgsplaner, der kunde lægges til Grund for frivillige Salg, saa maa jeg bemærke, at det unægtelig forekommer mig mærkværdigt, at man kan reise nogen egentlig Indvending imod denne Anføelse, naar man ikke selv er af den Mening, at det er Salg, fremkaldte ved directe Tvang, der bør tilveiebringes. Noget andet Modsætning gives der nemlig i Virkeligheden ikke. Frivillige Salg forudsætte jo Salgsplaner eller, om man hellere vil, Salgstilbud, og det er derfor netop det, som man efter vor Mening af al Magt bør arbeide hen til, at de Godseiere, der hidtil have været villige til at sælge, kunne formaaes til at fremkomme med antagelige Salgstilbud. Dette er jo overhovedet Noget, hvormom Alverden er enig. Nogle ville imidlertid tillige gaae videre, medens vi, Medlemmerne af Fleertallets Udvalg, mene, at man bør indskrænke sig dertil. Spørgsmaalet er derefter altsaa kun, i hvilket Omfang og ved hvilke Midler man skal søge at virke hen dertil. Tidligere har man jo arbeidet hen derimod ved Bestemmelserne om Fæstetvangen, og man har ligeledes arbeidet derhen imod ved Bestemmelserne i Fæsteloven af 19de Februar 1861 § 2. Udvalgets Fleertal har aabent vedkjendt sig, at man muligvis kan komme til at gaae endnu videre.